

lingen i de offentlige udgifter. Udgiftsniveauet har i de seneste 6 år været i ro.

I 1982 var dansk økonomi præget af en faretruende inflationsspiral. Denne udvikling er standset, og prisstigningerne hos os ligger nu på niveau med udviklingen hos vore handelspartnere.

I forbindelse hermed er renteniveauet blevet halveret.

....

Et hovedproblem er betalingsbalancen. Underskuddet, der sidste år blev alt for stort, reduceres væsentligt i år. Men der er behov for yderligere forbedringer. Derfor er det nødvendigt, at vi sætter ind med initiativer, som kan forbedre vores konkurrenceevne.

En omfattende omlægning af erhvervspolitikken er allerede i gang. Gennem den dynamiske erhvervspolitik skal der sættes på forskning og udvikling, eksportfremstød på vækstmarkederne samt forbedret samarbejde mellem virksomhederne indbyrdes og mellem virksomhederne og det offentlige.

....

Regeringen vil derfor fremlægge en række initiativer, som kan styrke konkurrenceevnen i eksporterhvervene og dermed fremme eksporten. I den forbindelse er det vigtigt, at arbejdsmarkedets parter lever op til deres medansvar for at holde omkostningsudviklingen i ro. Det er en illusion at tro, at store nominelle lønstigninger fører til stigende forbrugsmuligheder.

....

En anden vigtig opgave er at fremme den private opsparring. Kartoffelkuren og skattereformen har gjort det dyrere at gældsætte sig. Samtidig er det blevet fordelagtigt at spare op.

....

De ordninger, der nu er vedtaget om overskudsdeling i virksomhederne, kan blive en vigtig kilde til yderligere forøgelse af opsparringen. Regeringen lægger ligeledes vægt på, at der nu for alvor kommer gang i etableringen af pensionsopsparingsordninger.

Indtil betalingsbalanceproblemet afgørende er bragt ud af verden, er det nødvendigt at fastholde nulvæksten i de offentlige udgifter og fastholde det nuværende skattetryk.

Fastholdelse af nulvæksten i de offentlige udgifter vil kræve en forstærket indsats af både stat, amter og kommuner i de kommende år.

....

Samtidig med at de offentlige udgifter har været i ro siden 1982, har vi fået mere ud af de offentlige udgiftskroner.

På en lang række områder er der – inden for den uændrede udgiftsramme – afsat øgede midler. Som eksempler herpå kan nævnes:

Udgifter i forbindelse med den stærkt forøgede tilgang af flygtninge, gradvis ophævelse af samspilsproblemerne for pensionister, indførelse af del pension, velstandsregulering af de sociale pensioner, omlægning og forøgelse af midlerne til den dynamiske erhvervspolitik, udgifter i forbindelse med arbejdstidsforkortelserne, kapitalindskud i DONG og Storebæltsselskabet, en kraftig forøgelse

af ulandsbistanden, forbedring af uddannelsesstøtten og etablering af en gældssaneringsordning.

Hertil kommer, at statsbudgettet i disse år har været præget af et underliggende udgiftspres som følge af befolkningsudviklingen. Fra 1982 til 1988 forøges antallet af pensionister med 60.000, og der har været en betydelig stigning i antallet af unge, der søger en videregående uddannelse. Den lettelse af udgiftspreset, der skyldes det faldende børnetal, er derimod især kommet kommunerne til gode, uden at de kommunale udgifter er faldet som følge heraf.

Finansieringen af de mange nye udgiftsbehov er sket ved omprioriteringer på udgiftsbudgettet. Som eksempler herpå kan nævnes:

Væsentlige resultatforbedringer i statsvirksomhederne, mulighed for at etablere indtægtsdækket virksomhed (der er nu oprettet 90 sådanne virksomheder), systematisk inddragelse af produktivtetsgevinster i statsinstitutionerne, begrænsning af anlægsaktiviteten, bl.a. for at undgå overophedning i bygge- og anlægssektoren, samt for perioden 1982–86 fastfrysning af maksimale dagpenge m.v.

....

Der er gennemført nye udgiftskravende initiativer af samme omfang som tidligere, om end på andre områder. Men det nye er, at finansieringen af merudgifterne ikke længere sker ved at lægge beløb oven på de bestående udgifter, men ved at omprioritere inden for gamle bevillinger.

....

Lad mig for en ordens skyld minde om, at de konjunkturgevinster, som den stærke økonomiske vækst siden 1982 har skabt – i form af faldende dagpengeudgifter og konjunkturoverskud i kommunerne – ikke er medgået til finansiering af de nye udgiftsområder.

....

De samlede udgifter på finanslovsforslaget for 1988 udgør 207,6 mia. kr., mens indtægterne budgetteres til 206,0 mia. kr.. Der er således et underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet på 1,6 mia. kr.

Sammenlignet med indeværende finansår stiger indtægterne med 11 mia. kr. og udgifterne med 8,5 mia. kr., således at underskuddet ventes at falde fra 4,0 mia. kr. i 1987 til de nævnte 1,6 mia. kr. i 1988.

Fra 1987 til 1988 er statens totalrammeudgifter – det udgiftspolitiske måltal – fastholdt uændret, svarende til 194,7 mia. kr.

Nettoudgifterne i 1987 påvirkes af, at der budgetteres med en indtægt på 1,6 mia. kr. fra kommunerne i forbindelse med den forventede overskridelse af driftsudgiftsrammen for 1986. Denne indbetaling er ikke videreført i 1988.

....

Ved budgetlægningen er indarbejdet konsekvenserne af de nye overenskomster, herunder konsekvenserne af arbejdstidsforkortelsen pr. 1. september 1988.

Efter justeringen af det offentlige investeringsprogram er statens anlægsbudget reduceret med i alt 0,9 mia. kr. i 1988.